

4 jóvenes poetas españoles νέοι ισπανοί ποιητές



Juan Bello
Ζουάν Μπέγιο
Enrique Falcón
Ενρίκε Φαλκόν
Ada Salas
Άντα Σάλας
José Luis Gómez Toré
Χοσέ Λουίς Γκόμεθ Τορέ



Instituto Cervantes
Atenas

La mesa redonda con Xuan Bello, Enrique Falcón, Ada Salas y José Luis Gómez Toré fue organizada por el Instituto Cervantes de Atenas el 14 de abril de 2008, en la librería IANOS, en colaboración con la Cadena de Cultura “Ianos” y la revista digital de poesía www.e-poema.eu.

Coordinación: Juan Vicente Piqueras y Vasilis Rúvalis.

El presente libro fue repartido al público de esta actividad como un recuerdo del encuentro con los poetas y contiene las primeras traducciones de poemas suyos al griego (con la excepción del caso de Xuan Bello, traducido anteriormente por Vasilis Rúvalis).

Los derechos de los poemas pertenecen a los autores, y los de las traducciones, a los traductores Costas Vrajnós, Constantinos Paleologos y Nicos Pratsinis.

Los derechos de la edición pertenecen al Instituto Cervantes de Atenas.

Edición limitada de 300 ejemplares, no venal.



IANOS
ΑΛΥΣΙΔΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

(.poema.)

Το στρογγυλό τραπέζι με τους Ζουάν Μπέγιο, Ενρίκε Φαλκόν, Άντα Σάλας και Χοσέ Λουίς Γκόμεθ Τορέ οργανώθηκε από το Ινστιτούτο Θεορβάντες της Αθήνας στις 14 Απριλίου 2008, στο βιβλιοπωλείο IANOS, σε συνεργασία με την Αλυσίδα Πολιτισμού «Ianos» και το ηλεκτρονικό περιοδικό ποίησης www.e-poema.eu.

Συντονισμός: Χουάν Βιθέντε Πικέρας και Βασίλης Ρούβαλης.

Το παρόν βιβλίο μοιράστηκε στο κοινό της εκδήλωσης ως αναμνηστικό της συνάντησης με τους ποιητές και περιέχει τις πρώτες μεταφράσεις ποιημάτων τους στα ελληνικά (εκτός από την περίπτωση του Ζουάν Μπέγιο, που έχει μεταφραστεί από τον Βασίλη Ρούβαλη).

Τα δικαιώματα των ποιημάτων ανήκουν στους ποιητές.

Τα δικαιώματα των μεταφράσεων ανήκουν στους μεταφραστές Κώστα Βραχνό, Κωνσταντίνο Παλαιολόγο και Νίκο Πρατσίνη.

Τα δικαιώματα της έκδοσης ανήκουν στο Ινστιτούτο Θεορβάντες της Αθήνας.

Περιορισμένη, δωρεάν έκδοση 300 αντιτύπων.

4 jóvenes poetas españoles νέοι ισπανοί ποιητές

Traducción:

Costas Vrajnós (Enrique Falcón y José Luis Gómez Toré)

Constantinos Paleologos (Ada Salas)

Nicos Pratsinis (Xuan Bello)

Μετάφραση:

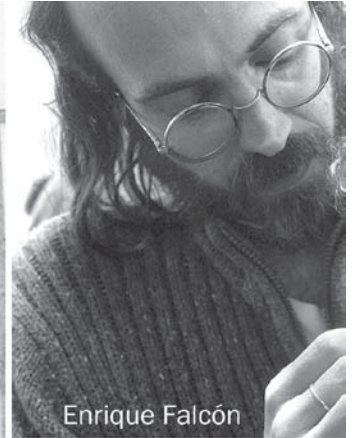
Κώστας Βραχνός (Ενρίκε Φαλκόν και Χοσέ Λουίς Γκόμεθ Τορέ)

Κωνσταντίνος Παλαιολόγος (Άντα Σάλας)

Νίκος Πρατσίνης (Ζουάν Μπέγιο)



Xuan Bello



Enrique Falcón



Ada Salas



José Luis Gómez Toré

XUAN BELLO

Xuan Bello nació en Paniceiros, Tineo (Asturias), en 1965. Residió buena parte de su infancia en Tudela Veguín y en la adolescencia se trasladó a vivir a Oviedo. En 1982 publicó su primer libro de poemas, *Nel quartu mariellu*, escrito con tan sólo 16 años. Desde entonces elabora una obra literaria diversa en los campos de la poesía, el ensayo, la narrativa y el periodismo. Ha sido cofundador de algunas revistas literarias asturianas como *Adrúi*, *Zimbru* y colaborador de *Lletres asturianes* o *Clarín*. Pertenece a la denominada “segunda generación del Surdimientu” y es activo integrante de la tertulia Óliver. Actualmente es redactor del semanario *Les noticies*, donde publica regularmente artículos. Xuan Bello es, sin duda, uno de los escritores más relevantes en lengua asturiana y el que más proyección ha conseguido en el ámbito nacional, logrando un éxito notable de público y de crítica con libros como *Historia universal de Paniceiros* o *Los cuarteles de la memoria*, traducidos por él mismo al castellano y reunidos en *Paniceiros* (2004).

ZOYAN ΜΠΕΓΙΟ

Ο Ζουάν Μπέγιο γεννήθηκε στο Πανιθείρος (Τινέο, Αστούριας) το 1956. Διέμεινε μεγάλο χρονικό διάστημα της παιδικής του ηλικίας στην Τουδέλα Βεγίν ενώ, έφηβος πλέον, έφυγε πηγαίνοντας να ζήσει στο Οβιέδο. Το 1982 δημοσίευσε το πρώτο του βιβλίο με ποιήματα, με τον τίτλο *Nel quartu mariellu*, το οποίο είχε συγγράψει σε ηλικία 16 ετών. Από τότε δεν έπαψε να δημιουργεί ένα πολύπλευρο λογοτεχνικό έργο στο χώρο της ποίησης, του δοκιμίου, της πεζογραφίας και της δημοσιογραφίας. Υπήρξε συνιδρυτής κάποιων αστουριανικών λογοτεχνικών περιοδικών, όπως το *Andréi* και το *Zimbru*, καθώς και συνεργάτης του *Lletres asturianes* και του *Clarín*. Ανήκει στη λεγόμενη «δεύτερη γενιά του Surdimientu» (δηλ. της δεύτερης «βουβής» μεταπολεμικής -λόγω φρανκισμού- γενιάς, σμ.) και υπήρξε ενεργό μέλος της λογοτεχνικής ομάδας Óliver. Είναι συντάκτης του εβδομαδιαίου φύλλου *Les noticies*, στο οποίο τακτικά δημοσιεύει άρθρα. Ο Ζουάν Μπέγιο είναι, χωρίς αμφιβολία, από τους πλέον σημαίνοντες συγγραφείς στην αστουριανή γλώσσα, καθώς και ο συγγραφέας που έχει επιτύχει την περισσότερη προβολή σε ολόκληρη την Ισπανία, με αξιοσημείωτες επιτυχίες, στο κοινό και την κριτική, με βιβλία όπως το *Historia universal de Paniceiros* και το *Los cuarteles de la memoria*, τα οποία έχει ο ίδιος μεταφράσει στα καστιλιάνικα και συγκεντρώσει στην έκδοση με τον τίτλο *Paniceiros* (2004).

MAYA

Afalaos pola mano secreta del aire
enveréndense pel camín, a modo,
los bueis del sol.

Ye branu

y atapez.

De lo mesto del silenciu
surden voces nueves y escolares.
Esi acentu perfectu de la sede
(¿nun óis el colar del ríu na distancia?)
empobina güei les mios palabres.
Más nada perturba'l pasu de les hores,
del tiempu que ducemente va quemando
paya dorao y escariada tierra.

Entrín

y non pases, cola bicicleta del ramal,
rís y acenes aliella.

Otra vuelta cumpro
quince años y tu por decir trece.

ΜΑΓΙΑ

Οδηγημένα από το κρυφό χέρι του ανέμου
πορεύονται στο δρόμο, αργά,
τα βόδια του ήλιου.

Είναι καλοκαίρι

και νυχτώνει.

Από την πυκνή τη σιγαλιά
αναδύονται νεανικές και σχολικές φωνές.
Αυτός ο τέλειος τόνος της δίψας
(δεν ακούς το ποτάμι που κυλάει μακριά;)
συνοδεύει σήμερα τα λόγια μου.
Τίποτα πια δε διαταράσσει τις ώρες που περνούν,
το χρόνο που σιγοκαίει γλυκά
χρυσά άχυρα και ξεραμένο χώμα.

Στο μεταξύ

περνάς, κρατώντας το ποδήλατο,
γελάς και χαιρετάς χαρούμενη.

Ξανακλείνω

τα δεκαπέντε χρόνια μου και συ τα δεκατρία.

LA NUECHE EN CASA

Soi esa tarde ente munches tardes,
la qu'escuende de la infancia
un laberintu de lluvia y sol.
Soi'l silenciu d'una alcoba,
hai años, onde escribo inútilmente.
Soi tolos díes que pasé esperando
llonxe, mui llonxe del mar.
Soi la fueya seca que yo mesmu pañé,
la que depués escaeci
ente les páxines d'un llibru en blancu.
Soi unos versos de Gerardo de Nerval
que güei xustificuen la mio vida.
Soi la rosa moyada pola lluvia,
secreta y efímera, distante.
Soi la voz del ríu, oculta
tres los fresnos de la infancia.
Soi la mirada, terrible y ayena,
de Vicent van Gogh.
Soi les coses que marchen,
les que nun permanecen.
Soi, fugazmente, estos versos.
Soi tamién tu y aquel otri
que mañana corrixen estos versos.
Soi esta tarde simbólica y triste,
la que miente pa siempre
la nueche en casa.

Η ΝΥΧΤΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

Είμαι το απόγεμα εκείνο ανάμεσα σε πολλά απογέματα,
εκείνο που κρύβει από την παιδική ηλικία
ένα λαβύρινθο από βροχή και ήλιο.
Είμαι η σιωπή μιας κάμαρης,
εδώ και χρόνια, όπου γράφω ανώφελα.
Είμαι όλες οι μέρες που πέρασα προσμένοντας
μακριά, πολύ μακριά απ' τη θάλασσα.
Είμαι το ξερό φύλλο που εγώ ο ίδιος μάζεψα,
εκείνο που μετά λησμόνησα,
ανάμεσα στις σελίδες ενός άγραφου βιβλίου.
Είμαι κάποιοι στίχοι του Ζεράρ ντε Νερβάλ,
δικαιολογία σήμερα για τη ζωή μου.
Είμαι το ρόδο που μούσκεψε η βροχή,
μυστικό κι εφήμερο, απόμακρο.
Είμαι η φωνή του ποταμού, κρυμμένη
πίσω από τις φλαμουριές της παιδικής ηλικίας.
Είμαι η ματιά, τρομερή και ξένη,
του Βίνσεντ βαν Γκογκ.
Είμαι τα πράγματα που φεύγουν,
αυτά που δε μένουν.
Είμαι, φευγαλέα, οι στίχοι ετούτοι.
Κι είμαι και εσύ κι εκείνος ο τρίτος
που θα διορθώνει αύριο τούτους τους στίχους.
Είμαι το συμβολικό και θλιμμένο αυτό απόγεμα,
αυτό που για πάντα φυλάει
τη νύχτα στο σπίτι.

LES ROSES NUEVES

Mentes tomes del café
en Saint Martin-in-the-fields
sentir la inmensa tristura
de la tierra.

Yá ye tardi
y ye agosto y escurez despacio
la vida en Trafalgar Square.

Sentir tamién
la duce cadencia d'unos llabios
qu'inviten a la muerte duce
del vino nuevo.

Palabres estrañas
nun falaxe estraño
(inda nun lo conoces bien).

Falar de coses banales.

Dicen que Lord Byron tuvo equí.

Tu respuestas:

Esa sombra dormida nesa cripta
¿guarda'l suaño de los años que pasen,
la difícil memoria de los nenos?

Y añedes:

diba ser mejor citar a Pound.
Nun nos van echar en falta
les roses nuevas.

TA NEA ΡΟΔΑ

Ενώ πίνεις έναν καφέ
στο Saint-Martin-in-the fields
νοιώθεις την απέραντη θλίψη
της γης.

Είναι πια απόγεμα
κι είναι Αύγουστος και το σούρουπο αργεί να πέσει
στη ζωή της Trafalgar Square.

Κι ακόμα νοιώθεις
το γλυκό ρυθμικό κυματισμό κάποιων χειλιών
που προσκαλούν στο γλυκό θάνατο
του νέου κρασιού.

Παράξενα λόγια
σε παράξενη γλώσσα
(δεν την ξέρεις καλά ακόμη).

Συζητάς για κοινότοπα πράγματα.

Λένε πως από δω πέρασε ο Λόδρος Βύρων.

Εσύ απαντάς:

Ο ίσκιος αυτός που κοιμάται στην κρύπτη αυτή
να φυλάει άραγε το όνειρο των χρόνων που περνούν,
τη δύσκολη μνήμη των παιδιών;

Και προσθέτεις:

Πιο πολύ θα ταίριαζε να παραθέσει κανείς Πάουντ.
Δε θα νιώσουν την απουσία μας
τα νέα ρόδα.

ΡΟΕΜΑ INACABÁU

Yo, que yá nun creo no qu'escribo,
que miento cuando digo'l xeitu
de lo qu'importa,
yo, a los ventimuchos años
de la mio vida, n'Uviéu declaro
que tienen razón les cosas qu'escapen,
el fumo del tavaco, l'aire que respiro,
la vida qu'afuxe de les mios manes
con vocación d'agua nun cestu.
Yo, que tengo fríu esta nueche
y adevino allá llonxe, apartada,
la lluz nuna ventana que nun m'espera,
yo tengo fecho tolo que quixi
y tengo fecho tolo que nun quixi,
yo tengo allende lo incierto,
aquende la señaldá.

En silenci u tengo pensao nel silenci u.
El silenci u azarientu y pensatible, cruel
cuando dalquié n espera una palabra mía
(yo nun pienso en nada. miro al techu y apigazo
y suaño imposibles vides que sobreentiendo).

En silenci u tengo pensao en ti, y en ti
tamién, mio vida, porque te pierdo y canto
aquello qu'esperaba tener y nun tengo.
Yo conozo la lluz nuna ventana, de nueche,
y el ser que s'abriga nesa lluz, tan duce
y roxa como la lluz del sol nel trigo.
Yo conozo la cobardía de los años
y el pie que tropieza nes alfombres
y el ser inoportún, a desora, qu'entra en mi
y yá nun quier salir nunca. Yo, Xuan Bello,
que tengo gastao la vida lliendo llibros,
que quixi vivir pa esti llau del espeyu
(equí yá nun había vida),

ΜΙΣΟΤΕΛΕΙΩΜΕΝΟ ΠΟΙΗΜΑ

Εγώ, που δεν πιστεύω πια σε ό,τι γράφω,
που λέω ψέματα όταν μιλώ για την απόχρωση
αυτών που έχουν σημασία, εγώ, στα εικοσικαιβάλια
χρόνια της ζωής μου, στο Οβιέδο, δηλώνω
πως δίκιο έχουν τα πράγματα που ξεφεύγουν,
ο καπνός του τσιγάρου, ο αέρας που αναπνέω,
η ζωή που μου φεύγει μέσα απ' τα χέρια
σα νερό σε πανέρι.
Εγώ, που κρυώνω απόψε
και μαντεύω εκεί μακριά, απομονωμένο,
το φως σ' ένα παράθυρο κάποιας που δεν με περιμένει,
εγώ, που έκανα όλα όσα ήθελα,
και έκανα όλα όσα δεν ήθελα,
εγώ έχω για προορισμό μου το άγνωστο
και για παρελθόν τη νοσταλγία
όσων δεν έζησα.

Σιωπηλά έφερα τη σκέψη μου στη σιωπή.
Την επίφοβη και σκεπτική σιωπή, αμειλικτη
όταν κάποιος περιμένει μια λέξη από μένα
(εγώ δε σκέφτομαι τίποτα, κοιτώ το ταβάνι, αποκοιμιέμαι
και ονειρεύομαι τις απίθανες ζωές που διαισθάνομαι).

Σιωπηλά έφερα τη σκέψη μου σε σένα και στη ζωή μου
σε σένα, γιατί σε χάνω και τραγουδώ
εκείνο που πρόσμενα να έχω και δεν έχω.
Το ξέρω εγώ το φως σε ένα παράθυρο, τη νύχτα,
και το πλάσμα που βρίσκει απάνγκιο στο φως αυτό, γλυκό
και ξανθό σαν το φως του ήλιου στο σιτάρι.
Την ξέρω εγώ τη δειλία που φέρνουν τα χρόνια
και το πόδι που σκοντάφτει στα χαλιά
και το ον που άστοχα, άκαιρα, μπαίνει εντός μου
και δε θέλει πια να βγει ποτέ. Εγώ, ο Ζουάν Μπέγιο,
που έχω περάσει τη ζωή μου διαβάζοντας βιβλία
που θέλησα να ζήσω απ' αυτή την πλευρά του καθρέφτη
(εδώ πια ζωή δεν υπήρχε),

yo, que conozo'l mar polo qu'escribo
y la lluz del día polo qu'otros tienen escrito,
yo fui feliz y fui infeliz, quixerónme y quixi
con un amor qu'entrelaza miraes y conceptos.

Ando pela cai y miro les cares de la xente.
Pela mañana, nes tiendes pequeñes de Pumarín
(onde se cambia la conversación al cinco por cientu)
falé cortés, educapo, pidí que la vida nun doliera.
Pero la tarde entró al avance y pasaron años,
la tarde entró al avance na mio vida
como un caballu vieyu que corre por nun parar,
la tarde vieno con lluces grises y ensin orbayu,
la tarde truxo soledá, versos vieyos relleíos
con pasión yá finxida. Maurientos versos vieyos
que repito equí
asusañando pasión, asusañando amor, asusañando ser
estes palabres que digo.

Hubo barcos que vi en puertu y nunca embarqué.
Hubo ermos qu'anduvi, nos mapas, colos deos.
Hubo muyeres qu'amé, con un amor mudu,
y que siguieron cai alantre, ensin veme.

εγώ, που γνωρίζω τη θάλασσα απ' αυτά που γράφω,
και το φως της ημέρας απ' αυτά που έχουν γράψει άλλοι,
εγώ υπήρξα ευτυχής και υπήρξα δυστυχής, με αγάπησαν και
αγάπησα
και έναν έρωτα που πλέκει μεταξύ τους ματιές με έννοιες.

Περπατώ στο δρόμο και κοιτώ τα πρόσωπα του κόσμου.
Τα πρωινά, στα μικρομάγαζα του Pumarín
(όπου μπορείς να αλλάξεις δυο κουβέντες για ένα σκόντο
πέντε τοις εκατό)
μίλησα όλο ευγένεια, καλούς τρόπους, ζήτησα να μην είναι
επώδυνη η ζωή.
Όμως το σούρουπο μπήκε καλπάζοντας στη ζωή μου
σα γέρικο άλογο που τρέχει για να μη σταματήσει,
το σούρουπο μπήκε με γκρίζα φώτα και δίχως ψιχάλα.
Το σούρουπο έφερε μοναξιά, παλιούς ξαναδιαβασμένους
στίχους
με πάθος πια προσποιητό. Μουχλιασμένους στίχους παλιούς
που επαναλαμβάνω εδώ
προσποιούμενος πάθος, προσποιούμενος έρωτα,
προσποιούμενος πως είμαι
τα λόγια που λέω.

Υπήρξαν πλοία που είδα στο λιμάνι χωρίς ποτέ να
επιβιβαστώ.

Υπήρξαν έρημοι που διέσχισα, στους χάρτες, με το δάχτυλο.
Υπήρξαν γυναίκες που αγάπησα, με έναν έρωτα βουβό,
και που συνέχισαν να τραβούν το δρόμο τους, δίχως να με
δουν.

APUNTÁU NUNA SERVIYETA NEL CHARBON

Esiste una cai nel corazón de París atrevesada por suaños azules
Como nun poema d'Apollinaire yo nun sé quién suaña nin el so secretu
Namás unes notes apuntaes nel reversu d'una serviyeta abandonada
y el vino esto recio que tomo na tarraza del Charbon
(hai tantos años qué parez un suaño o una divagación de l'alcordanza
la to mirada cruciándose cola mía: blanca nublina sobre un ríu negru)
Esiste atrevesada por peatones insomnes una cai nel corazón de París
a la que dicen Rue Ménil Montant mui cerquillina de la ciudá de los muertos
Esverada por árabes que pierden la vida en conversaciones ensin importancia
mentes tomen un café Yo digo al camareru "El vino esto ye mui bono"
Él respunde "Bosnio. ¿A qué nun lo esperaba?" y quédase mirando
la cai qu'ascende lentamente y la lluna a eses hores tan discreta y digo:

La ciudá ye azul como nun poema d'Apollinaire
Azul como la la lluna nel fondu del vasu de la nueche
o nuna prosa de Viliers de l'Ille-Adam
Azul convencionalmente azul como'l verdín del ansia
Que m'arrastra impuro detrás de los tos pasos rápidos y cautos
oh Nuesa Señora la Muerte

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΕ ΜΙΑ ΧΑΡΤΟΠΕΤΣΕΤΑ ΣΤΟ CHARBON

Υπάρχει ένας δρόμος στην καρδιά του Παρισιού που τον διασχίζουν γαλάζια όνειρα
Όπως σε ένα ποίημα του Απολιναίρ δεν ξέρω ποιος ονειρεύεται ούτε και το μυστικό του
Μονάχα κάποιες σημειώσεις στην πίσω όψη μιας παρατημένης χαρτοπετσέτας
Και αυτό το τόσο τραχύ κρασί που πίνω στα τραπεζάκια έξω στο Charbon
(έχουν περάσει τόσα χρόνια που μοιάζει με όνειρο ή με ένα ξεστράτισμα της μνήμης
η ματιά σου να διασταυρώνεται με τη δικιά μου: λευκή ομίχλη πάνω από μαύρο ποταμό)
Υπάρχει και τον διασχίζουν άπνοιο πεζοί ένας δρόμος στην καρδιά του Παρισιού
που τον λένε Rue Ménil Montant πολύ κοντά πια στην πόλη των νεκρών
Οριοθετημένη από Άραβες που σπαταλούν τη ζωή τους σε κοινότοπες συζητήσεις
ενώ πίνουν έναν καφέ Εγώ λέω στο σερβιτόρο «Αυτό το κρασί είναι πολύ καλό»
Αυτός αποκρίνεται «Βοσνιακό. Τι περιμένατε;» και στέκει να κοιτά
το δρόμο που ανηφορίζει αργά και τη σελήνη τόσο διακριτική τέτοιαν ώρα και λέω:

Η πόλη είναι γαλάζια όπως σε ένα ποίημα του Απολιναίρ
Γαλάζια σαν τη σελήνη στον πάτο του ποτηριού της νύχτας
ή σε ένα πεζό του Βιγιέ ντε λ'Ιλ Αντάμ
Γαλάζιο συμβατικά γαλάζιο όπως τα βάτα στο χωράφι της αποθυμιάς
που με σέρνει ακόλαστο πίσω από τα γοργά και προσεχτικά βήματά σου

ω Παναγιά μου του Θανάτου

ENRIQUE FALCÓN

Enrique Falcón (Valencia, 1968). Poeta adscrito a prácticas literarias críticas y socialmente comprometidas en el panorama actual de la poesía española. Insumiso al ejército y a la prestación social sustitoria, objeto fiscal a los gastos militares, milita en un sindicato anarquista, forma parte de una comunidad de base y es miembro de organizaciones vecinales y de colectivos de apoyo a los presos. Enrique Falcón ha publicado hasta la fecha los libros de poesía *El día que me llamé Pushkin* (Ediciones del Ayuntamiento de Sevilla, 1992; Premio 'Antonio Machado' de Poesía); *La marcha de 150.000.000: 'El Saqueo'* (Rialp, Madrid, 1994; accésit Premio 'Adonais' de Poesía); *La marcha de 150.000.000: 'El Saqueo'* y '*Los Otros Pobladores*' (Germania, Valencia, 1998; Premio 'Ojo Crítico' de Poesía); *AUTT* (Crecida, Huelva, 2002); *Nueve poemas* (Universitat de Valencia, 2003); *Amonal* (Ediciones Idea, Tenerife, 2005); *El amor, la ira* (Ediciones del 4 de Agosto, Logroño, 2006); *Para un tiempo herido* (Amargord, Madrid, 2008); los cantos definitivos del libro-poema *La marcha de 150.000.000: 'El Saqueo'*, '*Los Otros Pobladores*', '*Para los que aún viven*', '*La caída de Dios*' y '*Canción de E*' (Eclipsados, Zaragoza, 2008); y *Taberna roja*, y otros poemas (Ediciones Baile del Sol, Tenerife, en prensa). Hasta 1994 formó parte del equipo crítico «Alicia bajo Cero», responsable del libro *Poesía y Poder* (Ediciones Bajo Cero, Valencia, 1997) y fue coordinador de los volúmenes *No doblar las rodillas: siete proyectos críticos en la poesía española reciente* (Universidad de Chile, Santiago, 2002), *Once poetas críticos en la poesía española reciente* (Baile del Sol, Tenerife, 2007) y *Poesía y desorden* (Contratiempos, Madrid, 2007).

ΕΝΡΙΚΕ ΦΑΛΚΟΝ

Ενρίκε Φαλκόν (Βαλένθια, 1968). Ποιητής συνδεδεμένος με κριτικές λογοτεχνικές πρακτικές, κοινωνικά στρατευμένες στο σύγχρονο πανόραμα της ισπανικής ποίησης. Είναι αντιρρησίας συνείδησης όσον αφορά τη στρατιωτική θητεία και τα υποκατάστατά της, πολέμιος των στρατιωτικών δαπανών, μέλος αναρχικού συνδικάτου και άλλων τοπικών κοινωνικών οργανώσεων, μεταξύ των οποίων και ένας σύλλογος υποστήριξης φυλακισμένων.

Ο Ενρίκε Φαλκόν έχει δημοσιεύσει μέχρι σήμερα τα εξής βιβλία ποίησης: *Η μέρα που ονομάστηκα Πούσκιν* (Εκδόσεις του Δημαρχείου της Σεβίλλης, 1992, Βραβείο Ποίησης «Antonio Machado»), *Η πορεία των 150.000.000: Η λεηλασία* (Rialp, Μαδρίτη, 1994, Β' βραβείο «Adonais»), *Η πορεία των 150.000.000: «Η λεηλασία» και Οι άλλοι έποικοι* (Germania, 1998, Βραβείο Ποίησης «Ojo Crítico»), *AUTT* (Crecida, Huelva, 2002), *Εννέα ποιήματα* (Πανεπιστήμιο της Valencia, 2003), *Amonal* (Ediciones Idea, Tenerife, 2005), *Ο έρωτας, η οργή* (Ediciones del 4 de Agosto, Logroño, 2006), *Για έναν πληγωμένο καιρό* (Amorgord, Μαδρίτη, 2008). Τα τελευταία τραγούδια του βιβλίου-ποιήματος *Η πορεία των 150.000.000: Η λεηλασία και Οι άλλοι έποικοι*, *Για εκείνους που ακόμη ζουν*, *Η πώση του Θεού* και *Τραγούδι του Ε* (Eclipsados, Zaragoza, 2008), *Κόκκινη ταβέρνα* και άλλα ποιήματα (Ediciones Baile del Sol, Tenerife, υπό έκδοση). Μέχρι το 1994 υπήρξε μέλος της κριτικής ομάδας «Alicia bajo Cero», υπεύθυνης για το βιβλίο *Ποίηση κι Εξουσία* (Ediciones Bajo Cero, Valencia, 1997) καθώς κι επιμελητής των τόμων *Μην λυγίζεις τα γόνατα: επτά κριτικά σχεδιάσματα στην πρόσφατη ισπανική ποίηση* (Πανεπιστήμιο της Χιλής, Σαντιάγο, 2002), *Έντεκα κριτικοί ποιητές στην πρόσφατη ισπανική ποίηση* (Baile del Sol, Tenerife, 2007) και *Ποίηση και Αταξία* (Contratiempos, Μαδρίτη, 2007).

VIENTRES DE MADRID Y DE BAGDAD

[13 de marzo de 2004]

“(...) la lógica de la guerra a todos sus niveles conduce al hermanamiento de todas sus víctimas civiles, sean éstas del bando que sean: un inesperado cordón umbilical parece unir las todas y deja sin argumentos, y completamente solos, a los señores canallas de la guerra.”

Eugen Drewermann: “Contra la injusticia”

Sólo entonces
os he visto.

En la nuca partida del suelo iraquí.
Y en la sangre bramando por la grava de Atocha.

Y en el Pozo:
izando sus calambres tras una siembra triste,
los ombligos de los hombres
abiertos y a cuchilla por los perros del Amo.

Yo cuido de los vientres de las novias perdidas
-los hombros de los niños se han quedado sin hora;
cuido de las oraciones cansadas de la tierra
y del largo cabello de todos nuestros muertos.

Soy el pueblo sin puñal y tres veces devastado,
el silbo de una cuenta enmudecida.
Yo cuido de las flores y los peines:
soy un hombre en la altura de todas vuestras muecas.

Y escarbo en las costillas de la bestia
besando lo imposible que habla en vuestra sangre:
soy el hombre que cuelga de un ombligo,
la cólera enterrada en los pozos del mundo.

ΕΝΤΟΣΘΙΑ ΤΗΣ ΜΑΔΡΙΤΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΑΓΔΑΤΗΣ

[13 Μαρτίου 2004]

“(...) η λογική του πολέμου σε όλα της τα επίπεδα οδηγεί στην αδελφοποίηση όλων των άμαχων θυμάτων του, σε όποια πλευρά και αν ανήκουν: ένας ανέλπιστος ομφάλιος λώρος φαίνεται να τα ενώνει όλα, αφήνοντας δίχως επιχειρήματα κι εντελώς μόνους τους κυρίως παλιανθρώπους του πολέμου.”

Eugen Drewermann: “Κατά της αδικίας”

Μόνο τότε
σας είδα.

Στον σπασμένο σβέρκο του ιρακινού εδάφους.
Και στο βρυχώμενο αίμα του αμμοχάλικου της Ατότσα*.

Και στο Πόθο**:
υψώνοντας τα τσιγκέλια τους μετά από μια θλιβερή σπορά,
οι αφαλοί των ανθρώπων που ξεκοίλιασε
το μαχαίρι των σκυλιών του Αφεντικού.

Εγώ φροντίζω τα εντόσθια των νυφών που χάθηκαν
-οι ώμοι των παιδιών έμειναν δίχως ώρα-
φροντίζω τις κουρασμένες προσευχές της γης
και τα μακριά μαλλιά όλων των νεκρών μας.

Είμαι ο λαός χωρίς μαχαίρι και τρεις φορές ρημαγμένος,
ο ψίθυρος μιας βουβαμένης υπόθεσης.
Εγώ φροντίζω τα λουλούδια και τις χτένες:
είμαι ένας άνθρωπος στο ύψος όλων των μορφασμών σας.

Και ξύνω στα πλευρά του κτήνους
φιλώντας το απίθανο που στο αίμα σας μιλάει:
είμαι ο άνθρωπος που κρεμάει από έναν αφαλό,
το θαμμένο θυμό στα πηγάδια του κόσμου.

Y os digo:

que la lumbre tronará por los espejos
que un caballo voltará por vuestra boca
que siempre las heridas
de todos estos hijos
saldrán casi estallando por un fundado cielo.

Sólo entonces
os he visto,
a los unos y a los otros, sangre terca unida ahora.

Desde entonces sea el hombre:

yo bramo en vuestro propio
cordón umbilical.

Και σας λέω:

πως η φωτιά θα βροντήξει απ' τους καθρέφτες
πως ένα άλογο θα γυρίσει ανάποδα στο στόμα μας
πως πάντοτε οι πληγές
όλων αυτών των παιδιών
θα βγουν σχεδόν με έκρηξη από έναν στέρεο ουρανό.

Μόνο τότε
σας είδα,
τους μεν και τους δε, ξεραμένο αίμα τώρα ενωμένο.

Έκτοτε ας είναι ο άνθρωπος:

εγώ ουρλιάζω στο ίδιο σας
τον ομφάλιο λώρο.

* Ατότσα. Σιδηροδρομικός σταθμός της Μαδρίτης, όπου
εξεράγησαν οι βόμβες την 11η Μαρτίου 2004.

** Πόθο ντελ Τίο Ραϊμόντο. Λαϊκή γειτονιά έξω από τη
Μαδρίτη, στο σιδηροδρομικό σταθμό της οποίας εξερράγη
μία από τις βόμβες της 11ης Μαρτίου 2004.

ESPAÑA Y POESÍA, VIEJITA Y REGAÑADA

con la complicidad de Eladio Orta

En mi país cocido de lejos buenamente con las tripas afuera
los poetas comen jeringuillas con leche
carne de avestruz
brotan de las cuevas con un poco de saliva
se derraman por el campo como niños sin dientes.

En mi país cuchillo en las trenzas de los buenos empresarios
no hay huelgas generales:
los poetas las evitan con un trapo en la boca
brotan de las cuevas con temblores de piel
y lamen los cercados de los hombres ricos.

En mi país castigo en periferia de los barrios más bellos
se prohíben cosas que no sean de madera:
con blancos mondadientes se arrancan los colmillos
los poetas honestos de todo el país
brotan de las cuevas con los párpados mudos
para luego calmarse con trescientos espejos
los poetas honestos de todo el país.

Mi
verdadero conflicto:
que me muerden mis versos,
que no tengo país.

ΙΣΠΑΝΙΑ ΚΑΙ ΠΟΙΗΣΗ, ΓΡΙΟΥΛΑ ΚΑΙ ΜΑΛΩΜΕΝΗ

Με τη συνεισφορά του Eladio Orta

Στη χώρα μου, από μακριά καλοβρασμένη με τα εντόσθια έξω
οι ποιητές τρώνε σύριγγες με γάλα
κρέας στρουθοκαμήλου
πετιούνται απ' τις σπηλιές με λίγο σάλιο
ξεχύνονται στον κάμπο σαν παιδιά δίχως δόντια.

Στη χώρα μου μαχαίρι στις πλεξίδες των καλών επιχειρηματιών
δεν υπάρχουν γενικές απεργίες:
οι ποιητές τις αποφεύγουν μ' ένα κουρέλι στο στόμα
πετιούνται απ' τις σπηλιές με το πετσί τους να ριγεί
και γλείφουνε τους φράχτες των πλουσίων ανθρώπων.

Στη χώρα μου τιμωρία περιφερειακή των πιο ωραίων προαστίων
απαγορεύονται πράγματα που δεν είναι από ξύλο:
με λευκές οδοντογλυφίδες εξαγάουν τους κυνόδοντες
οι έντιμοι ποιητές ολόκληρης της χώρας
πετιούνται απ' τις σπηλιές με βουβά τα βλέφαρα
για να γαληνέψουν μετά με τριακόσιους καθρέφτες
οι έντιμοι ποιητές ολόκληρης της χώρας.

Η
αληθινή μου σύγκρουση:
να με δαγκώνουν οι στίχοι μου,
να μην έχω χώρα.

PORCIÓN DEL ENEMIGO

*No puedes librar una guerra sin acrónimos.
(Don Delillo: Submundo, 1997)*

Bombardearán tu casa
reclutarán al último de tus hijos
digo que existe la mortaja que ya te van cosiendo
(sepultarán tu nombre).

Sobre un palo azul,
un chasquido en paz de moscas.

Con señuelos y blasfemias van a entrar en tu cuarto.

Bombardearán tu casa:
dejarás de sembrar.

Un hombre
tiene siempre la edad de su enemigo.

ΜΕΡΙΔΙΟ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ

*Δεν μπορείς να πολεμήσεις με ακρώνυμα
(Don Delillo: Υπόκοσμος, 1997)*

Θα βομβαρδίσουν το σπίτι σου
θα στρατολογήσουν το τελευταίο απ' τα παιδιά σου
λέω πως υπάρχει το σάβανο που ήδη σου ράβουν
(θα θάψουν τ' όνομά σου).

Πάνω σ' ένα γαλάζιο παλούκι,
φτερούγισμα μύγας εν ειρήνη.

Με δολώματα και βλαστήμιες θα μπουνε στο δωμάτιο σου.

Θα βομβαρδίσουν το σπίτι σου:
Θα πάψεις να σπέρνεις.

Ο άνθρωπος
έχει πάντα την ηλικία του εχθρού του.

LLUVIA TEMPRANA

El desastre, la resignación, el deseo de perder para descansar, no merece la pena.

(Belén Gopegui: El lado frío de la almohada, 2004)

Esperan que te rindas.

Que devuelvas las canciones a sus cuartos.

Que lenta y pobrementemente
atiborres sus rincones con cristales

y apartes de tus hijos la visión de una revuelta.

Esperan que claudiques.

Que suavemente caigas.

No les libres de la piedra que respira en tus manos.
No les venzas los ojos.

Nada dice
de la lluvia temprana que va a atrancar sus puertas,

de ese incendio intacto y por venir. nada

La tormenta, compañero, llegará.

Contra todos los pronósticos,

el ciclo de las lluvias llegará.

ΠΡΩΙΜΗ ΒΡΟΧΗ

Η καταστροφή, η παραίτηση, η επιθυμία να ηττηθείς για να ξεκουραστείς, δεν αξίζει τον κόπο.

(Belén Gopegui: Η κρία πλευρά του μαξιλαριού, 2004)

Περιμένουν να παραδοθείς.

Να επιστρέψεις τα τραγούδια στα δωμάτιά τους.

Αργά και φτωχά
να γεμίσεις τις γωνίες τους με κρύσταλλα

και ν' απομακρύνεις τα παιδιά σου απ' το θέαμα μιας
εξέγερσης.

Ελπίζουν να υποχωρήσεις.

Να πέσεις μαλακά.

Μην τους απαλλάσσεις απ' την πέτρα που ανασαίνει στα
χέρια σου.

Μην τους κλείνεις τα μάτια.

Δεν λέει τίποτε
για την πρώιμη βροχή που θ' αμπαρώσει τις πόρτες τους,

τίποτα
γι' αυτήν την ανέπαφη, πυρκαγιά που μέλλει να 'ρθει.

Η καταιγίδα, σύντροφε, θα φτάσει.

Ενάντια σ' όλα τα προγνωστικά,

ο κύκλος των βροχών θα φθάσει.

HOJA DE CONQUISTAS

a Diana Bellessi y Eliana Ortega

las mujeres enfermas que jugaron con burros
las que cavaron tumbas en las palmas de un trueno
las sólo voz dormidas en los centros solares
las hambrientas de todo
las preñadas con todo
las hijas del golpe y de los sueños mojados
las que fijan continentes que dejaron atrás
las niñas con pimienta en sus quince traiciones
las de pan-a-diez-céntimos sin cafetería
las del turno de visita con oficios de muerte
las madres eternas de los locutorios
las arrasadas, las caratapiadas, las comepromesas
las terribles solitas en las salas de baile
las clandestinadas pariendo futuros
las oficinistas que ahogaron sus príncipes
las acorraladas
las desamparadas, las sepultureras
las del polvo sobreimpuesto y el trago a deshora
las poquito conquistadas
las niñitas vestidas con mortajas azules
las que cosen el mundo por no reventarlo
las mujeres con uñas como mapas creciendo
las hembras cabello-de-lápida
(todavía más grandes que su propio despojo)
las corresquinadas, las titiriteras,
las que tierra se trajeron atada a los bolsillos
las nunca regresadas
las nunca visibles
las del nunca es tarde
las del vis-a-vis sin un plazo de espera
las reinas en los parques y en los sumideros

todas ellas las mujeres que me llegan con todos sus
cansancios,
todas, en sigilo: las amantes

y mis camaradas.

ΦΥΛΛΟ ΚΑΤΑΚΤΗΣΕΩΝ

στην Diana Bellessi και στην Eliana Ortega

οι άρρωστες γυναίκες που έπαιξαν με γαϊδάρους
αυτές που έσκαψαν τάφους στις παλάμες ενός κεραυνού
αυτές οι μόνο φωνή που αποκοιμήθηκαν στα ηλιακά κέντρα
οι πεινασμένες για τα πάντα
οι εγκυμονούσες με τα πάντα
οι κόρες του χτύπου και των βρεγμένων ονείρων
αυτές που στεριώνουν ηπείρους που αφήσανε πίσω
οι κόρες με πιπέρι στις δεκαπέντε προδοσίες τους
αυτές του ψωμιού προς δέκα λεπτά χωρίς καφενείο
αυτές που έχουν σειρά επισκέψεως με δουλειές του θανάτου
οι αιώνιες μητέρες στις αίθουσες επισκέψεων των φυλακών
οι κουρσεμένες, με το κουκουλωμένο πρόσωπο, που τρώνε
υποσχέσεις
οι τρομερές μοναχούλες στις αίθουσες του χορού
οι παράνομες που γεννούν τα μέλλοντα
οι υπάλληλοι που έπνιξαν τους πρίγκιπές τους
οι μαντρωμένες
οι απροστάτευτες, οι νεκροθάφτρες
οι καλυμμένες με σκόνη που πίνουν εκτός ωραρίου
οι λιγάκι κατακτημένες
τα κοριτσάκια που είναι ντυμένα με γαλάζια σάβανα
αυτές που ράβουν τον κόσμο για να μη τον κομματιάσουν
οι γυναίκες με νύχια σαν χάρτες που μεγαλώνουν
τα θηλυκά με τα μαλλιά-ταφόπετρες
(μεγαλύτερες κι απ' την ίδια τους τη ληλασία)
αυτές που τρέχουν στις γωνίες, που κινούν μαριονέτες,
αυτές που έφεραν χώμα δεμένο στις τσέπες τους
αυτές που ποτέ δεν επέστρεψαν
αυτές που δε φαίνονται ποτέ
αυτές του ποτέ δεν είναι αργά
αυτές του ενώπιος ενωπίω χωρίς προθεσμία αναμονής
οι βασιλίσσες στα πάρκα και τους οχετούς

όλες αυτές οι γυναίκες που μου 'ρχονται με όλες τους τις
κοπώσεις
όλες, στα κρυφά: οι ερωμένες
και σύντροφοί μου.

ADA SALAS

Ada Salas nació en Cáceres en 1965. En 1987 recibió el Premio “Juan Manuel Rozas” de poesía con *Arte y memoria del inocente* (Cáceres, 1988). En 1988 se licenció en Filología Hispánica en la Universidad de Extremadura. Durante los años 1990-91 impartió clases en la Universidad de Angers (Francia). Desde el año 1992 reside en Madrid, ejerciendo su labor docente en Institutos de Enseñanza Secundaria. Su libro *Variaciones en blanco* (Hiperión, 1994) obtuvo el IX Premio de poesía “Hiperión”. En 1997 publicó *La sed*, y en el 2003 *Lugar de la derrota*, ambos también en Hiperión. En ese mismo año aparece *Noticia de la luz* (Escuela de Arte de Mérida). Ha publicado recientemente un libro de reflexiones sobre la escritura poética: *Algúien aquí* (Hiperión, 2005). Su libro inédito *Esto no es el silencio* acaba de recibir el XV Premio “Ricardo Molina-Ciudad de Córdoba”. Junto con Juan Abeleira ha traducido *A la Misteriosa y Las tinieblas* de Robert Desnos (Madrid, Hiperión 1996). Su obra ha sido recogida en antologías como *Ellas toman la palabra* (Hiperión, 1997), *Poesía española reciente (1980-2000)* (Cátedra, 2001), *La otra joven poesía española* (Igitur, 2003) y *Cambio de siglo* (Hiperión, 2008).

ΑΝΤΑ ΣΑΛΑΣ

Η Άντα Σάλας γεννήθηκε στο Κάθερες το 1965. Το 1987 κέρδισε το βραβείο «Χουάν Μανουέλ Ρόθας» για την ποιητική της συλλογή *Τέχνη και απομνημονεύματα του αφελοούς* (Κάθερες, 1988). Το 1988 πήρε το πτυχίο της στην Ισπανική Φιλολογία από το Πανεπιστήμιο της Εξτρεμαδούρα. Την περίοδο 1990-91 δίδαξε στο Πανεπιστήμιο της Ανζέ (Γαλλία). Από το 1992 διαμένει στη Μαδρίτη, όπου και εργάζεται ως καθηγήτρια στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Το βιβλίο της *Παραλλαγές σε λευκό χρώμα* (Εκδόσεις Ιπεριόν, 1994) απέσπασε το 9^ο Βραβείο ποίησης «Ιπεριόν». Το 1997 εξέδωσε τη *Δίψα* και το 2003 τον *Τόπο της ήττας* και οι δύο συλλογές κυκλοφόρησαν από τις Εκδόσεις Ιπεριόν. Το 2003 κυκλοφόρησε η συλλογή *Είδηση φωτός* από τη Σχολή Τέχνης της Μέριδα. Έχει εκδώσει ένα βιβλίο με στοχασμούς της περί της ποιητικής γραφής: *Κάποιος εδώ* (Ιπεριόν, 2005). Το ανέκδοτο βιβλίο της *Αυτό δεν είναι η σιωπή* κέρδισε πρόσφατα το 15^ο Βραβείο «Ρικάρντο Μολίνα - Πόλη της Κόρδοβα». Σε συνεργασία με τον Χουάν Αμπελείρα μετέφρασε για τις εκδόσεις Ιπεριόν έργα του Ρομπέρ Ντεσονός (1996). Ποιήματά της περιλαμβάνονται σε ανθολογίες όπως *Εκείνες παίρνουν το λόγο* (Ιπεριόν, 1997), *Πρόσφατη ισπανική ποίηση (1980-2000)* (Εκδόσεις Κάτεδρα, 2001), *Η άλλη νέα ισπανική ποίηση* (Εκδόσεις Ιχτιούρ, 2003) και *Αλλαγής αιώνων* (Ιπεριόν, 2008).

No duerme el animal que busca
su alimento. Huele
y está tan lejos todavía
el aire de su presa.
Y vagará en la noche.
Con la sola certeza de su hambre.
Ciego

porque una vez ya supo

de ese breve temblor
bajo su zarpa.



Es una piedra y mira
el tránsito ligero de las nubes
la curva de las ramas
la imposible
geometría del pájaro.

Es una piedra y muda
mira

la secreta impostura de todo movimiento.

(De *Lugar de la derrota*, 2003)



Δεν κοιμάται το ζώο που αναζητά
την τροφή του. Οσμίζεται
κι είναι τόσο μακριά ακόμα
ο αέρας του θηράματός του.
Και θα περιπλανηθεί μες τη νύχτα.
Έχοντας μόνο τη βεβαιότητα της πείνας του.
Τυφλό

γιατί κάποτε ένοιωσε

εκείνο το αδιόρατο τρέμουλο
κάτω από τα νύχια του.



Είναι μια πέτρα και κοιτά
το ανάλαφρο πέρασμα των νεφών
το κύρτωμα των κλαδιών
την ανέφικτη
γεωμετρία του πουλιού.

Είναι μια πέτρα και βουβή
κοιτά

τη μυστική απάτη της κάθε κίνησης.

(Από τη συλλογή *Τόπος της ήττας*, 2003)



Otros han transitado este desierto.
A tu derecha has visto
los despojos de un hombre
calcinado de sed. A tu izquierda
dejaste
a una mujer que aún
ardía en el delirio.
De muchos
escuchaste
palabras que alentaron
tu larga travesía.
De todos
aprendiste
que no hay rumbo posible.

Puede ser que las bestias acaben con tu cuerpo
o que el miedo te coma
y pretendas
volver
como si nunca hubieras emprendido el viaje.

El final será el mismo.

Así que no lamentes
la infinita distancia
el plomo inquebrantable que dibuja el silencio
y que nunca se acerca.

Si desfalleces
mira
a los ojos del buitre.

Habrás dejado
al menos
razón de tus cenizas.



Και άλλοι έχουν διαβεί αυτή την έρημο.
Στα δεξιά σου αντίκρισες
τα απομεινάρια ενός άντρα
απανθρακωμένου από τη δίψα. Στα αριστερά σου
άφησες
μια γυναίκα που ακόμα
φλεγόταν από παραλήρημα.
Από πολλούς
άκουσες
λόγια που σου 'δωσαν κουράγιο
στον μακρύ σου δρόμο.
Από όλους
έμαθες
πως όλοι οι δρόμοι είναι αδύνατοι.

Είναι πιθανό τα θηρία να αφανίσουν το κορμί σου
ή να σε κατασπαράξει ο φόβος
και να θελήσεις
να επιστρέψεις
σαν να μην είχες ποτέ κινήσει γι' αυτό το ταξίδι.

Το τέλος θα είναι το ίδιο.

Γι' αυτό μην θρηνείς
για την ατέλειωτη απόσταση
για το άφθαρτο μολύβι που σχηματίζει η σιωπή
και που ποτέ δεν πλησιάζει.

Αν καταρρεύσεις
κοίτα
κατάματα τον γύπα.

Θα έχεις αφήσει πίσω σου
τουλάχιστον
την ανάμνηση της στάχτης σου.



Muchos años temblé bajo las sábanas
y era aquella la forma del silencio y del miedo
oh negra soledad. Han cambiado
las cosas. No hace ruido
la noche
y consuelo a mi hija
-aunque algo de muy lejos traiciona
mis palabras-. Pero no calla el curso
oscuro
del sentido. Alguien clavó
entonces
una aguja en su centro.

No duerme el corazón.



Πολλά χρόνια έτρεμα κάτω από τα σεντόνια
και ήταν εκείνο το σχήμα της σιωπής και του φόβου
ω μαύρη μοναξιά. Έχουν αλλάξει
τα πράγματα. Δεν κάνει θόρυβο
η νύχτα
και παρηγορώ την κόρη μου
-αν και κάτι από πολύ μακριά προδίδει
τις λέξεις μου-. Δεν σωπαίνει, όμως, η σκοτεινή
ροή
του νοήματος. Κάποιος κάρφωσε
τότε
μια βελόνα στο κέντρο του.

Δεν κοιμάται η καρδιά.



*Estaba el anillo de la noche solemnemente
puesto en mi dedo*

Sophia de Melho Breyner

Yo entraba hasta la casa de la noche.
Me daba de beber
de su limpia placenta.
Con su lengua
curaba
la herida supurante
de la alucinación
el azul lejanísimo
que ardía
como piedra
en el centro del centro de detrás
de mis ojos.
Yo yacía a sus pies
y no era su trofeo.
No era madre ni diosa.
Era una soledad más sabia
que la mía
y en ella me deshice
tantas veces.

Se ha cerrado la noche.

Se ha cerrado la sombra
y vago

como una bestia exhausta

delante de las puertas de su reino.

(De Esto no es el silencio, 2008)



*Ήταν το δαχτυλίδι της νύχτας με επισημότητα
περασμένο στο δάχτυλό μου*

Σοφία ντε Μέλο Μπρέινερ

Διέσχιζα εγώ το κατώφλι του σπιτιού της νύχτας.
Μου έδινε να πιω
από τον καθαρό της πλακούντα.
Με τη γλώσσα της
γιάτρευε
την πυώδη πληγή
της παραίσθησης
το απόμακρο γαλάζιο
που φλεγόταν
σαν πέτρα
στο κέντρο του κέντρου πίσω
από τα μάτια μου.
Εγώ κειτόμουν στα πόδια της
αλλά δεν ήμουν το τρόπαιό της.
Δεν ήταν ούτε μητέρα ούτε θεά.
Ήταν μια μοναξιά πιο σοφή
από τη δική μου
και μέσα της διαλύθηκα
τόσες φορές.

Έκλεισε η νύχτα.

Έκλεισε η σκιά
και περιπλανιέμαι

σαν εξαντλημένο θηρίο

μπροστά στις πόρτες του βασιλείου της.

(Από τη συλλογή Αυτό δεν είναι η σιωπή, 2008)



JOSÉ LUIS GÓMEZ TORÉ

José Luis Gómez Toré (Madrid, 1973) es Doctor en Filología Hispánica y trabaja como profesor de Lengua Castellana y Literatura en el Instituto de Educación Secundaria Carmen Martín Gaité (Moralzarzal, Madrid).

Ha publicado los libros de poesía *Contra los espejos* (Asociación de Escritores y Artistas Españoles, 1999), por el que recibió el Premio Blas de Otero, *Se oyen pájaros* (Estruendomudo, 2003), *He heredado la noche* (Rialp, 2003; accésit del premio Adonais) y *Fragmentos de un cantar de gesta* (Pre-Textos, 2007). Algunos de sus poemas han sido recogidos en las antologías *Entonces, ahora* (Ayuntamiento de Rivas, 2003), *Estruendomudo* (Estruendomudo, 2003), *Todo es poesía menos la poesía. 22 poetas desde Madrid* (Eneida, 2004), *Sexta antología de "Adonais"* (Rialp, 2004), *Orfeo XXI. Poesía española contemporánea y tradición clásica* (Cátedra Miguel Delibes/Libros del Peixe, 2005) y *Los Jueves Poéticos II* (Hiperión, 2007). En 2004 participó en el libro colectivo *11M* (LF Ediciones), dedicado a las víctimas de los atentados del 11 de marzo y, en 2005, en *No sólo... palabras para la paz* (Amargord).

Como ensayista es autor, además de diversos artículos sobre teatro y poesía contemporánea, de *La mirada elegíaca. El espacio y la memoria en la poesía de Francisco Brines* (Pre-Textos, 2002), Premio Internacional Gerardo Diego de Investigación Literaria.

Colaboró como dramaturgo en la obra colectiva sobre el exilio republicano *Guardo la llave*, estrenada en 1999 en el Festival Internacional de Madrid Sur y publicada en el 2005 (Teatro del Astillero). La compañía El Tinglao ha llevado a escena su obra infantil *Lluvia pregunta por el Sol*, publicada en 2004 en la revista Ophelia.

ΧΟΣΕ ΛΟΥΙΣ ΓΚΟΜΕΘ ΤΟΡΕ

Ο Χοσέ Λουίς Γκόμεθ Τορέ (Μαδρίτη, 1973) είναι Διδάκτωρ Ισπανικής Φιλολογίας, εργάζεται ως καθηγητής Ισπανικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στο Γυμνάσιο «Carmen Martín Gaité» (Moralzarzal, Μαδρίτη).

Έχει δημοσιεύσει τις ποιητικές συλλογές: *Κατά των καθρεφτών* (Ένωση Συγγραφέων και Καλλιτεχνών Ισπανίας, 1999), για το οποίο κέρδισε το Βραβείο «Blas de Otero», *Ακούγονται πουλιά* (Estruendomudo, 2003), *Κληρονόμηση τη νύχτα* (Rialp, 2003, Β' βραβείο «Adonais») και *Αποσπάσματα ενός ηρωικού άσματος* (Pre-textos, 2007). Ορισμένα εκ των ποιημάτων του έχουν περιληφθεί στις ανθολογίες *Τότε, τώρα* (Δημαρχείο Rivas, 2003), *Estruendomudo* (Estruendomudo, 2003), *Όλα είναι ποίηση εκτός από την ποίηση. 22 ποιητές απ' τη Μαδρίτη* (Eneida, 2004), *Έκτη ανθολογία του «Adonais»* (Rialp, 2004), *Ορφέας XXI, Σύγχρονη Ισπανική Ποίηση και Κλασική Παράδοση* (Έδρα Miguel Delibes/Libros de Peixe, 2005) και *Οι ποιητικές Πέμπτες II* (Hiperión, 2007). Το 2004 συμμετείχε στον συλλογικό τόμο *11M* (LF Ediciones), αφιερωμένο στα θύματα των επιθέσεων της 11ης Μαρτίου και, το 2005, στο *Όχι μόνο...λέξεις για την ειρήνη* (Amargord).

Ως δοκιμιογράφος έχει γράψει, πέρα από διάφορα άρθρα γύρω απ' το θέατρο και τη σύγχρονη ποίηση, το *Ελεγειακή ματιά. Ο χώρος και η μνήμη στην ποίηση του Francisco Brines* (Pre-textos, 2002), Διεθνές Βραβείο Λογοτεχνικής Έρευνας «Gerardo Diego».

Συνεργάστηκε ως δραματουργός στο συλλογικό έργο γύρω απ' την εξορία των δημοκρατικών *Φυλάω το κλειδί*, το οποίο παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 1999, στο Διεθνές Φεστιβάλ της Νότιας Μαδρίτης κι εκδόθηκε το 2005 (Teatro del Astillero). Η ομάδα «El Tinglao» ανέβασε το έργο του για παιδιά *Βροχή ρωτάει για τον Ήλιο*, η οποία δημοσιεύθηκε το 2004 στο περιοδικό «Ophelia».

INTEMPERIE

Qué haremos con la luz,
con el olor que vierte
como un perdón la lluvia, con el grito
bárbaro del vencejo,
dónde albergar el náufrago estupor
que nos borra y nos nombra.

Soportan las ventanas
tanto azul sin romperse
pero nosotros
qué haremos
cuando amanezca el mundo
y el cuerpo otra vez sólo sea
un doloroso enjambre de palabras,
el otro lado de la claridad.

ΚΑΚΟΚΑΙΡΙΑ

Τι θα κάνουμε με το φως,
με την οσμή που χύνει
σαν συγγνώμη η βροχή, με τη βάρβαρη
κραυγή του πετροχελιδονου,
πού να στεγάσουμε τη ναυαγισμένη κατάπληξη
που μας σβήνει και μας ονομάζει.

Βαστάνε τα παράθυρα
τόσο γαλάζιο δίχως να σπάνε
όμως εμείς
τι θα κάνουμε
όταν ξημερώσει ο κόσμος
και το σώμα πάλι θα 'ναι απλά
ένα επώδυνο σμήνος από λέξεις,
η άλλη πλευρά της σαφήνειας.

FRAGMENTOS

Son fragmentos
y la piedad del aire
hace gesta la luz. Nadie pregunte
quién teje este temblor
de muerte y pájaros.

Son heridas, son sílabas, son nombres,
es olor de cantueso y transparencia,
es tan sólo ese sol
que gotea del fruto,
es esta piedad justa
que lava la mirada
de quien no la merece,
de quien no la merece todavía,
miel de infancia en los párpados.

Es la no luz del cuerpo.
Es también esta arcilla
caliente del lenguaje
y este rumor que pronuncian las manos
e ignoran pero saben las palabras.

Podría no decirlos.
Son fragmentos.
La urdimbre de la nieve.

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΑ

Είναι αποσπάσματα
και το έλεος του αέρα
κάνει άθλο το φως. Κανείς μη ρωτήσει
ποιος υφαίνει αυτό το ρίγος
θανάτου και πουλιών.

Είναι πληγές, είναι συλλαβές, είναι ονόματα,
είναι μυρωδιά λεβάντας και διαφάνειας,
είναι μονάχα τούτος ο ήλιος
που στάζει απ' τον καρπό,
είναι αυτό το δίκαιο έλεος
που πλένει το βλέμμα
εκείνου που δεν τ' αξίζει,
εκείνου που δεν τ' αξίζει ακόμη,
μέλι παιδικό στα βλέφαρα.

Είναι το μη φως του σώματος.
Είναι συνάμα ετούτος ο ζεστός
άργιλος του λόγου
κι αυτός ο ψίθυρος που προφέρουν τα χέρια
και αγνοούν μα ξέρουνε οι λέξεις.

Μπορούσα να μην τα πω.
Είναι αποσπάσματα.
Το σημόνι του χιονιού.

ALA

Durero

Hemos olvidado por demasiado tiempo la magia del copista. No sabemos si la mano que minuciosamente se demora en el quieto temblor de un ala muerta dice una ausencia o una resurrección. Con qué melancolía su amor repite una pequeña forma irrepetible. También la herida última.

Tan parecida al júbilo esta conversación serena con la muerte.

FLORES AMARILLAS

La vejez
es escarcha amarilla
y flores amarillas
y este quedarte aquí
porque te marchas lejos.

No sé si te sostengo o me sostienes
cuando cojo tus manos
más transparentes cada vez,
cada vez más del color del mundo.

Hasta ahora no supe que eras de agua.

ΦΤΕΡΟ

Ντύρερ

Ξεχάσαμε για πολύ καιρό τη μαγεία του αντιγραφέα. Δεν ξέρουμε αν το χέρι που καθυστερεί σχολαστικά στο ήσυχο τρεμούλιασμα ενός νεκρού φτερού λέει μια απουσία ή μια ανάσταση. Με τι μελαγχολία ο έρωτάς του επαναλαμβάνει μια μικρή ανεπανάληπτη μορφή. Και την ύστατη πληγή.

Τόσο παρόμοια με την αγαλλίαση τούτη η γαλήνια συζήτηση με τον θάνατο.

ΚΙΤΡΙΝΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Το γήρας
είναι κίτρινη πάχνη
και κίτρινα λουλούδια
κι αυτή η παραμονή σου εδώ
γιατί φεύγεις μακριά.

Δεν ξέρω αν σε στηρίζω ή με στηρίζεις
όταν πιάνω τα χέρια σου
πιο διάφανα κάθε φορά,
κάθε φορά πιο πολύ σαν το χρώμα του κόσμου.

Ως τώρα δεν ήξερα πως ήσουν από νερό.

EXTRANJERO EN DELHI

Tardan los milanos
en reclamar su presa,
esta ciudad
febril y perezosa
como los dioses de sus vertederos,
como esta belleza que persigue
su último reflejo en un río de aceite.

He llegado
a la ciudad del cuervo, a la ciudad
donde danza el milano
y sólo tengo nombre de extranjero.
No me pregunte nadie.
Ni la lluvia que acude inesperada
a perdonarnos la piedad más vieja
ni la niña mendiga
que baila con su sombra.

Yo no he traído dioses.

Que se demore todavía el milano,
que dibuje su danza todavía
el palacio del aire,
la impiedad de la luz.

(del libro *Fragmentos de un cantar de gesta*)

ΞΕΝΟΣ ΣΤΟ ΔΕΛΧΙ

Αργούν τα γεράκια
να απαιτήσουν τη λεία τους,
αυτή η πόλη
πυρετώδης και σκνηρή
σαν τους θεούς των χωματερών της
σαν αυτό το κάλλος που καταδιώκει
την τελευταία του αντανάκλαση σ' ένα ποτάμι από λάδι.

Έφτασα
στην πόλη του κόρακα, στην πόλη
όπου χορεύει το γεράκι
κι έχω μονάχα όνομα ξένου.
Μη με ρωτήσει κανείς.
Ούτε η βροχή που έρχεται απρόσμενη
να συγχωρέσει τον πιο παλιό μας οίκτο
ούτε η μικρή ζητιάννα
που χορεύει με τη σκιά της.

Εγώ δεν έφερα θεούς.

Ας αργήσει κι άλλο το γεράκι,
ας σχεδιάσει κι άλλο τον χορό του
το παλάτι του αέρα,
την ασέβεια του φωτός.

(απ' το βιβλίο *Αποσπάσματα ενός ηρωικού άσματος*)

Instituto Cervantes (Madrid)

Directora: Carmen Caffarel

Director de Cultura: Xosé Luis García Canido

Subdirector de Cultura: Juan Manuel García Ruiz

Jefe del departamento de Actividades Culturales:

Ernesto Pérez Zúñiga

Técnico de Literatura y Pensamiento: Juan Carlos Méndez

Instituto Cervantes (Atenas)

Director: Eusebi Ayensa Prat

Gestora de Cultura: Nanna Papanicoláου

Auxiliar de Cultura: Bárbara Papadopulu



Ινστιτούτο Θεργβάντες (Μαδρίτη)

Διευθύντρια: Κάρμεν Καφρέλ

Διευθυντής Πολιτιστικών: Χοσέ Λουίς Γκαρθία Κανίδο

Υποδιευθυντής Πολιτιστικών: Χουάν Μανουέλ Γκαρθία Ρουίθ

Επικεφαλής Τμήματος Πολιτιστικών Εκδηλώσεων:

Ερνέστο Πέρεθ Θούνιγκα

Σύμβουλος Λογοτεχνικών Θεμάτων: Χουάν Κάρλος Μέντες

Ινστιτούτο Θεργβάντες (Αθήνα)

Διευθυντής: Εουσέμπι Αγιένσα Πρατ

Υπεύθυνη Πολιτιστικών: Νάννα Παπανικολάου

Βοηθός Πολιτιστικών: Βαρβάρα Παπαδοπούλου



Scufá 31, 106 73 Atenas. Tel.: +30.210.3634117.

Fax.: +30.210.3647233.

Departamento de Cultura: cultate@cervantes.es y

cultate1@cervantes.es

Σκουφά 31, 106 73, Αθήνα. Τηλ.: 210.3634117. Fax.: 210.3647233.

Πολιτιστικό Τμήμα: cultate@cervantes.es και cultate1@cervantes.es

<http://atenas.cervantes.es>



Instituto Cervantes
Atenas